

University of Groningen

What's Up, Theunis?

Piersma, Theun

Published in:
Vogelnieuws

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2009

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Piersma, T. (2009). What's Up, Theunis? Verbeelding. *Vogelnieuws*, 2009(4).

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

What's Up, Theunis?

HET GLOBAL FLYWAY NETWORK IS HET KWETSBAAR SYSTEEM VAN INTERNATIONALE TREKROUTES WAARLANGS STELTLOPERS ONGELOOFLIJKE AFSTANDEN AFLEGGEN. PROFESSOR THEUNIS PIERSMA, SUPERSPECIALIST OP DIT GEBIED, DOET IN HET LOGBOEK *WHATS UP, THEUNIS?* VERSLAG VAN ONDERZOEK.

Verbeelding

Kortgeleden blogde de nieuwe Amerikaanse minister voor Energie, de fysicus Steven Chu, over het energieverbruik van jumbojets en rosse grutto's. Die grutto's steken met een non-stop vlucht van acht tot tien dagen de Grote Oceaan van Alaska naar Nieuw-Zeeland over; 11.000 kilometer! Het ging Chu er om dat jumbojets en rosse grutto's beide afhankelijk zijn van hoogwaardige brandstoffen. Bij de één is dat kerosine, bij de ander vet, maar chemisch gezien maakt dat niet veel uit. Minister Chu kon dit schrijven omdat we vanuit het Global Flyway Network deze megavlucht hebben kunnen aantonen. Dat lukte met behulp van in de gruttbuiken geïmplanteerde satellietzenderjes.

Op de achterpagina van de NRC stond twee keer een tekst over een kauw die bij de dokter komt en daar een grutto met buikpijn ontmoet. Deze grutto, zo constateerde de dokter, had een 'stoorzender' in de buik gekregen, want "mensen zijn geobsedeerd door ons, vogels. Mensen willen alles van ons weten". Een radiomaakster van Omrop Fryslân vond dat de trekavonturen van zendergrutto's Heidenskip, Warkum en Gaast zich prima leenden voor een geromantiseerd verhaal; misschien is ze er inmiddels mee aan de slag. En waar ik m'n hoofd deze zomer ook laat zien, of het nou om een polstokverspringwedstrijd ergens in Friesland gaat, om een wedstrijd skûtsjesilen, of een vergadering met universiteitsbestuurders in de grote stad; voor je het weet gaat het gesprek over die fantastische gruttoreizen.

Door ze een naam te geven en een geschiedenis, komen grutto's kennelijk tot leven in hoofden van mensen die anders nooit over grutto's denken. Heidenskip vertrok op 20 juni 's middags van de Workumerwaard, vloog eerst over Noord-Frankrijk, stak dan de Golf van Biskaje over, liet heel Spanje links liggen, en trotseerde dan nog eens 3000 kilometer Marokko, Mauretaanse woestijn, en Senegal, om vier dagen na vertrek in een gebied van rijstvelden bij Bolama in Guinée-Bissau aan te komen. Zo iets spreekt tot mijn verbeelding. Ruim vijfduizend kilometer non-stop - afgezien van een korte plaspauze op het strand bij Nouakchott! Ik verbeeld me dat Heidenskip deze prestatie slechts kon leveren omdat zij bij vertrek een doel had, een beeld, een verlangen naar lekker kiemende rijstkorrels in een warm ver land.

Flyways

Zwaargewicht wereldreiziger

In nogal wat Nederlandse vogelboekjes staat hij als een vrij zeldzame doortrekker; de reuzenster. Maar bij de Steile Bank of bij Makkum weten ze wel beter. Deze kosmopoliet voelt zich ook helemaal thuis aan het zoete water van de Friese IJsselmeer-

kust en zelfs op tal van andere plekken in ons land. Een imponerende vogel, sierlijk en sterk tegelijk. Een lijf van een halve meter, spanwijdte van bijna anderhalve meter en een zware felrode snavel. Waar de ouders ook gaan – Oostzee, IJsselmeer, Marokko of Egypte – hun jongen bedelen nog lang om voedsel en worden ook nog lang bediend. Over kosmopolieten en haastige forensen, over flyways en tussenstops gaan de volgende elf pagina's.

